

Deklaracija iz Stockholma Međunarodnog foruma o holokaustu

Članovi radne skupine usvajaju Deklaraciju iz Stockholma Međunarodnog foruma o holokaustu, kako slijedi:

1. **Holokaust (Shoah) iz temelja je** potresao osnove civilizacije. Obilježja holokausta kao jedinstvene pojave uvijek će imati univerzalno značenje. Nakon pola stoljeća to je i dalje događaj koji nam je vremenski dovoljno blizu da preživjeli mogu svjedočiti o strahotama koje su snašle židovski narod. Strašne patnje mnogih milijuna drugih žrtava nacizma ostavile su neizbrisiv ožiljak diljem Europe.

2. **Magnituda holokausta**, koji su isplanirali i proveli nacisti, mora se zauvijek usjeći u naše kolektivno pamćenje. Nesebična požrtvovnost onih koji su se suprotstavili nacistima te ponekad dali vlastiti život da zaštite, ili spase žrtve holokausta također nam mora ostati zapisana u srcima. Razmjeri te strahote i uzvišenost njihova herojstva mogu nam biti mjerilo u shvaćanju ljudskog potencijala za činjenje zla i dobra.

3. **Čovječanstvo i dalje nosi ožiljke** genocida, etničkog čišćenja, rasizma, antisemitizma i ksenofobije te međunarodna zajednica ima veliku odgovornost u sprečavanju tih zala. Zajedno moramo braniti strašnu istinu o holokaustu pred onima koji je negiraju. Moramo ojačati moralnu obvezu naših naroda i političku obvezu naših vlada da budućim generacijama pruže mogućnost da razumiju uzroke holokausta i promišljaju o njegovim posljedicama.

4. **Prisežemo da ćemo pojačati** naše napore u promicanju obrazovanja, sjećanja i istraživanja o holokaustu, u zemljama koje su već učinile mnogo, i u onima koje se odluče pridružiti ovim naporima.

5. **Obvezujemo se da ćemo** poticati proučavanje holokausta u svim njegovim dimenzijama. Promicat ćemo obrazovanje o holokaustu u našim školama i na sveučilištima, u našim zajednicama te na to poticati druge institucije.

6. **Obvezujemo se da ćemo** se sjećati žrtava holokausta i odavati počast onima koji su mu se suprotstavili. Podržavat ćemo u svojim zemljama primjerene načine sjećanja na holokaust, uključujući obilježavanje Dana sjećanja na holokaust.

7. **Obvezujemo se da ćemo** rasvjetljivati još skrivene sjene holokausta. Poduzimat ćemo sve potrebne korake da se omogući otvaranje arhiva, tako da svi dokumenti koji se odnose na holokaust budu dostupni istraživačima.

8. **Primjereno je** da ova, prva velika međunarodna konferencija u novom tisućljeću objavi svoju posvećenost tome da posije sjeme bolje budućnosti u tlo gorke prošlosti. Suosjećamo s patnjama žrtava i nalazimo nadahnuće u njihovoj borbi. Naša obveza mora biti sjećanje na preminule žrtve, poštovanje preživjelih koji su još uvijek s nama, i potvrđivanje zajedničkih težnji čovječanstva za međusobnim razumijevanjem i pravdom.